

ບົດທີ 6 : ທິດສະດີກ່ຽວກັບຄວາມຮັບຮູ້

1. ທາດແທ້ຂອງຄວາມຮັບຮູ້ : ຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ທິດສະດີກ່ຽວກັບຄວາມຮັບຮູ້ ແມ່ນເນື້ອໃນໜຶ່ງຂອງ ປັດຊະຍາ ແລະ ກໍ່ແມ່ນເນື້ອໃນໜຶ່ງທີ່ມີການຕໍ່ສູ້ຢ່າງດຸເດືອດ ລະຫວ່າງວິທີສັດຈະວິພາກກັບວິທີເມຕາຊີຟິກ (ກິນຈິກ), ລະຫວ່າງ ລັດທິວັດຖຸນິຍົມສັດຈະວິພາກ ກັບ ບັນດາທັດສະນະທີ່ກົງກັນຂ້າມ.

1.1 ຄວາມຮັບຮູ້ : ແມ່ນຄຳນິຍາຍໜຶ່ງທີ່ໃຊ້ເພື່ອຊີ້ບອກເຖິງສິ່ງວັດຖຸ ແລະ ປາກົດການທີ່ຄົນເຮົາຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບ ໂລກພາວະວິໄສຕາມບັນດາທັດສະນະທີ່ແນ່ນອນໃດໜຶ່ງ

1.2 ທິດສະດີກ່ຽວກັບຄວາມຮັບຮູ້ : ແມ່ນຫຼັກທິດສະດີກ່ຽວກັບກາລັງຄວາມສາມາດຂອງຄົນເຮົາໃນການເຂົ້າໃຈໂລກພາວະວິໄສ ບົນພື້ນຖານການແກ້ໄຂບັນຫາພື້ນຖານຂອງປັດຊະຍາຢ່າງຖືກຕ້ອງ.

1.3 ເສັ້ນທາງສັດຈະວິພາກແຫ່ງຄວາມຮັບຮູ້ : ເລນິນຂຽນໄວ້ໃນປຶ້ມສະໝຸດປັດຊະຍາວ່າ: “ເລີ່ມຈາກການສຳພັດທາງອິນຊີໂດຍກົງທີ່ມີຊີວິດຊີວາກ້າວໄປເຖິງຈິນຕະນາການນາມມະທຳ, ຈາກຈິນຕະນາການນາມມະທຳໄປເຖິງພຶດຕິກຳ, ນັ້ນແມ່ນເສັ້ນທາງສັດຈະວິພາກຂອງຄວາມຮັບຮູ້ສັດຈະທຳ ໃນການຮັບຮູ້ຄວາມເປັນຈິງ”

1.3.1 ຈາກການສຳພັດທາງອິນຊີທີ່ມີຊີວິດຊີວາກ້າວໄປເຖິງຈິນຕະນາການນາມມະທຳ

ກ. ການສຳພັດທາງອິນຊີໂດຍກົງທີ່ມີຊີວິດຊີວາ (ສຳພັດຖານ)

- ຄວາມຮູ້ສຶກ : ແມ່ນຮູບການທຳອິດຂອງການສ່ອງແສງຄວາມເປັນຈິງພາວະວິໄສ.
- ຄວາມຮັບຮູ້ : ແມ່ນໄລຍະຄວາມຮັບຮູ້ທີ່ເກີດຂຶ້ນບົນພື້ນຖານຄວາມຮູ້ສຶກ.
- ມະໂນພາບ : ແມ່ນການຮັບຮູ້ລະດັບສູງຂອງການສ່ອງແສງທາງອະໄວຍະວະຄວາມຮູ້ສຶກ

ເວົ້າລວມ ການສຳພັດທາງອິນຊີໂດຍກົງທີ່ມີຊີວິດຊີວາ : ແມ່ນ ບາດກ້າວຮັບຮູ້ດ້ວຍການສຳພັດຖານແຕ່ຕຳຫຼາດສູງ.

ຂ. ຈິນຕະນາການນາມມະທຳ (ຕັກກະຖານ) : ແມ່ນບາດກ້າວຄວາມຮັບຮູ້ລະດັບສູງທີ່ເກີດຂຶ້ນ ໂດຍອີງໃສ່ຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ສະສົມໄວ້ໃນໄລຍະຄວາມຮັບຮູ້ທາງການສຳພັດທາງອິນຊີ, ຈິນຕະນາການນາມມະທຳມີ 3 ໄລຍະຄື:

- ຄວາມສຳນຶກ : ແມ່ນຮູບແບບພື້ນຖານຂອງແນວຄິດ.
- ການສັນນິຖານ : ແມ່ນຮູບແບບແນວຄິດເຊິ່ງໃນນັ້ນອັນໃດອັນໜຶ່ງຖືກຍັ້ງຢືນ ຫຼື ຖືກປະຕິເສດລັກສະນະທາດແທ້.
- ການສະຫຼຸບ ຫຼື ໄຕ່ຕອງ : ແມ່ນການສ້າງສາຍພົວພັນລະຫວ່າງສອງ ຫຼື ຫຼາຍການສັນນິຖານນຳກັນເພື່ອຖອດຖອນເອົາຂໍ້ສະຫຼຸບອອກມາ.

1.3.2 ຈາກຈິນຕະນາການນາມມະທຳໄປເຖິງພຶດຕິກຳ

2. ບົດບາດ ແລະ ຄຸນປະໂຫຍດຂອງພຶດຕິກຳ

2.1 ຄວາມໝາຍຂອງພຶດຕິກຳ : ແມ່ນທັງໝົດການເຄື່ອນໄຫວທາງດ້ານວັດຖຸທີ່ມີລັກສະນະສັງຄົມ ແລະ ມີລັກສະນະປະຫວັດສາດຂອງຄົນເຮົາ.

2.2 ບົດບາດ ແລະ ຄຸນປະໂຫຍດຂອງພຶດຕິກຳ.

2.2.1 ພຶດຕິກຳເປັນພື້ນຖານ ແລະ ເປັນກຳລັງຊຸກດັນຂອງຄວາມຮັບຮູ້.

2.2.2 ພຶດຕິກຳເປັນກຳລັງດັນຂອງຄວາມຮັບຮູ້

2.2.3 ພຶດຕິກຳແມ່ນຈຸດປະສົງຂອງຄວາມຮັບຮູ້

3. ບັນຫາສັດຈະວິພາກ

3.1 ຄວາມໝາຍຂອງສັດຈະທຳ : ແມ່ນຄວາມຮັບຮູ້ທີ່ສອດຄ່ອງກັບຄວາມເປັນຈິງພາວະວິໄສ ແລະ ໄດ້ຮັບການທົດສອບດ້ວຍພຶດຕິກຳຕົວຈິງ

3.2 ລັກສະນະ ແລະ ປະເພດຂອງສັດຈະທຳ

3.2.1 ລັກສະນະຂອງສັດຈະທຳ :

- ລັກສະນະພາວະວິໄສ ສັດຈະທຳ ແມ່ນປັນຍາຄວາມຮູ້ທີ່ສອດຄ່ອງກັບກົດເກນ ພາວະວິໄສບໍ່ຂຶ້ນກັບຈິດໃຈຂອງຄົນເຮົາ
- ລັກສະນະຮູບປະທຳ (ລັກສະນະຕົວຈິງ) ແມ່ນປັນຍາຄວາມຮູ້ທີ່ສອດຄ່ອງກັບສິ່ງ ວັດຖຸ ປາກົດອັນລະອຽດຕົວຈິງໃດໜຶ່ງຂອງຄວາມເປັນຈິງພາວະວິໄສ.

3.2.2 ປະເພດຂອງສັດຈະທຳ :

- ສັດຈະທຳສຳບູນ ແມ່ນຄວາມຮູ້ທີ່ສ້າງແສງໂລກພາວະວິໄສຢ່າງຄົບຖ້ວນ, ຮອບດ້ານ ແລະ ແນ່ນອນທີ່ສຸດ
- ສັດຈະທຳສຳພັດ ແມ່ນຄວາມຮູ້ທີ່ສ້າງແສງໂລກພາວະວິໄສຖືກຕ້ອງ ແຕ່ບໍ່ທັນ ຮອບດ້ານ, ບໍ່ທັນຄົບຖ້ວນ.

4. ການພົວພັນລະຫວ່າງທິດສະດີກັບພຶດຕິກຳ

ທິດສະດີ ແມ່ນການສະຫຼຸບລວມບັນດາບົດຮຽນຂອງມວນມະນຸດ ແມ່ນການສະຫຼຸບສັງລວມ ບັນດາຄວາມຮູ້ທາງດ້ານທຳມະຊາດ, ສັງຄົມ ທີ່ຄົນເຮົາສະສົມໄວ້ໃນປະຫວັດສາດ, ທິດສະດີກຳເນີດ ມາຈາກພຶດຕິກຳ ແລະ ກະທົບຄືນໃສ່ພຶດຕິກຳ, ທິດສະດີ ຈະດຳລົງບົດບາດເປັນເຂັມທົດເຍືອງທາງໃຫ້ ແກ່ການເຄື່ອນໄຫວພຶດຕິກຳຂອງຄົນເຮົາ

ເລນິນຂຽນວ່າ : “ບໍ່ມີທິດສະດີປະຕິວັດກໍ່ບໍ່ມີຂະບວນການປະຕິວັດ”

ບົດທີ 7 : ການກຳເນີດ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະສາດການເມືອງ

1. ຄວາມໝາຍຂອງເສດຖະສາດການເມືອງ

ໝາຍເຖິງການຜະລິດ, ການແຈກຢາຍ, ການແລກປ່ຽນ, ການຊົມໃຊ້ສິນຄ້າ ແລະ ບັນຫາຕ່າງໆ ທີ່ ພົວພັນກັບແຮງງານ, ທຶນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ເຊິ່ງມະນຸດໄດ້ເລືອກໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ

ທີ່ຫາຍາກ ຫຼື ຂາດແຄນ ມາຜະລິດສິນຄ້າ ແລະ ບໍລິການ ດ້ວຍຄວາມປະຢັດ ແລະ ໃຫ້ມີປະສິດທິ
ຜົນສູງສຸດ ຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງຄົນໃນສັງຄົມ ທີ່ບໍ່ມີຂດຈຳກັດ.

2. ການຜະລິດວັດຖຸສິ່ງຂອງແມ່ນພື້ນຖານຂອງຊີວິດສັງຄົມ

3. ປັດໄຈຕ່າງໆຂອງການອອກແຮງງານ : ຂະບວນການວິວັດແຫ່ງການຜະລິດທີ່ສຳໄປສຳມາລ້ວນແຕ່ ແມ່ນການປະສານສົມທົບກັນລະຫວ່າງສາມປັດໄຈພື້ນຖານຄື: ການອອກແຮງງານ, ເປົ້າໝາຍ ແລະ ພາຫະນະການຜະລິດ.

3.1 ການອອກແຮງງານ : ແມ່ນການເຄື່ອນໄຫວທີ່ມີຈຸດປະສົງ, ມີສະຕິຂອງຄົນ, ແນ່ໃສ່ເພື່ອຜັນ
ປ່ຽນບັນດາວັດຖຸໃນທຳມະຊາດ ໃຫ້ກາຍເປັນຜະລິດຕະພັນຕ່າງໆ ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມ
ຕ້ອງການຂອງຄົນເຮົາ.

3.2 ເປົ້າໝາຍການອອກແຮງງານ : ແມ່ນທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງເຊິ່ງການອອກແຮງງານຂອງຄົນໄດ້ກະທົບ
ໃສ່ເພື່ອຜັນປ່ຽນເປັນຜະລິດຕະພັນຕ່າງໆທີ່ສາມາດຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງສັງຄົມ.

3.3 ພາຫະນະການອອກແຮງງານ ແລະ ພາຫະນະການຜະລິດ :

- ພາຫະນະການອອກແຮງງານ ແມ່ນວັດຖຸ ຫຼື ທັງໝົດບັນດາວັດຖຸ ເຊິ່ງຄົນເຮົາໃຊ້
ເປັນເຄື່ອງມືເພື່ອກະທົບໃສ່ເປົ້າໝາຍການອອກແຮງງານ
- ພາຫະນະການອອກແຮງງານແບ່ງເປັນ 2 ຊະນິດຄື: 1.ເຄື່ອງມືໄດ້ແກ້ຈົກ, ຊ້ວນ,
ຄ້ອນຕີ 2. ເຄື່ອງຈັກເຄື່ອງລານໄດ້ແກ້ໂຮງຈັກໂຮງງານ, ໂຮງເລື່ອຍໄມ້ ແລະ ອື່ນໆ
- ພາຫະນະການຜະລິດ ແມ່ນສິ່ງລວມພາຫະນະການອອກແຮງງານ ແລະ ເປົ້າໝາຍ
ການອອກແຮງງານທີ່ມະນຸດໄດ້ນຳໃຊ້ໃນຂະບວນວິວັດແຫ່ງການຜະລິດ

4. ແບບວິທີການຜະລິດ : ແມ່ນຄວາມເປັນເອກະພາບກັນລະຫວ່າງກຳລັງການຜະລິດ ກັບ ການ ພົວພັນການຜະລິດ

4.1 ກຳລັງການຜະລິດ : ແມ່ນການພົວພັນລະຫວ່າງຄົນ ກັບ ທຳມະຊາດ

4.2 ການພົວພັນການຜະລິດ : ແມ່ນການພົວພັນລະຫວ່າງຄົນກັບຄົນ

4.3 ການພົວພັນລະຫວ່າງກຳລັງການຜະລິດກັບການພົວພັນການຜະລິດ

4.3.1 ກຳລັງການຜະລິດຕັດສິນການຄົງຕົວ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງສັງຄົມ

4.3.2 ບົດບາດຂອງການພົວພັນການຜະລິດຕໍ່ກຳລັງການຜະລິດ :

- ດ້ານຕັ້ງໜ້າ : ຖ້າການພົວພັນການຜະລິດສອດຄ່ອງກັບລັກສະນະ ແລະ ລະດັບ
ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງກຳລັງການຜະລິດ ມັນຈະກະຕຸກຊຸກຍູ້ໃຫ້ກຳລັງການ
ຜະລິດຂະຫຍາຍຕົວ
- ດ້ານຫຍໍ້ຫໍ້ : ຖ້າການພົວພັນການຜະລິດບໍ່ສອດຄ່ອງກັບລັກສະນະ ແລະ ລະດັບ
ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງກຳລັງການຜະລິດ ມັນຈະເປັນການກົດໝ່ວງທ່ວງດຶງການ
ຂະຫຍາຍຕົວ ຂອງກຳລັງການຜະລິດ.

5. ເປົ້າໝາຍຄື້ນຄ້ວາຂອງເສດຖະສາດການເມືອງ : ແມ່ນວິທະຍາສາດບໍ່ພຽງແຕ່ຄື້ນຄ້ວາການພົວພັນ ການຜະລິດລະຫວ່າງຄົນກັບຄົນດ້ວຍກັນ ແຕ່ຍັງຄື້ນຄ້ວາບັນດາກົດເກນຄອບງຳການຜະລິດ ແລະ ການແຈກຢາຍວັດຖຸສິ່ງຂອງໃນໄລຍະຂະຫຍາຍຕົວທີ່ແຕກຕ່າງກັນຂອງສັງຄົມມະນຸດ.

6. ຄວາມໝາຍພຶດຕິກຳຂອງການຄົ້ນຄວ້າເສດຖະສາດການເມືອງ

ວິຊາເສດຖະສາດການເມືອງ : ແມ່ນລູກກຸນແຈຊ່ວຍໃຫ້ພວກເຮົາເຂົ້າໃຈບັນຫາພື້ນຖານຂອງເສດຖະກິດໂລກ, ພ້ອມກັນນັ້ນ ກໍ່ເຂົ້າໃຈແຈ້ງພື້ນຖານວິທະຍາສາດ ຂອງພາລະກິດປ່ຽນແປງໃໝ່ຢູ່ປະເທດເຮົາແມ່ນໜ້າທີ່ໜຶ່ງທີ່ເຄັ່ງຮ້ອນ ແນ່ໃສ່ການແກ້ໄຂຄວາມຫຼ້າຫຼັງທາງດ້ານທິດສະດີ, ຫຼັກເວັ້ນຄວາມເຂົ້າໃຈທິດສະດີແບບກົນຈັກ ຂາດທັດສະນະຫຼັກໜັ້ນໃນການໝູນໃຊ້ທິດສະດີເຂົ້າພຶດຕິກຳຕົວຈິງແຕ່ລະໄລຍະຢູ່ປະເທດເຮົາ.

ບົດທີ 8 : ການຜະລິດສິນຄ້າ ແລະ ການກຳເນີດແບບວິທີການຜະລິດທຶນນິຍົມ

1. ການຜະລິດສິນຄ້າ ແລະ ເງື່ອນໄຂກຳເນີດຂອງການຜະລິດສິນຄ້າ

1.1 ການຜະລິດສິນຄ້າ : ແມ່ນການຜະລິດຜະລິດຕະພັນເພື່ອຊື້ຂາຍ ແລະ ແລກປ່ຽນ ຫຼື ຜະລິດອອກ.

1.2 ເງື່ອນໄຂກຳເນີດຂອງການຜະລິດສິນຄ້າ ມີດັ່ງນີ້:

1.2.1 ການແບ່ງງານສັງຄົມ

1.2.2 ລະບອບກຳມະສິດກ່ຽວກັບພາຫະນະການຜະລິດເປັນຂອງເອກະຊົນ

1.3 ລັກສະນະສອງດ້ານຂອງການອອກແຮງງານຜະລິດສິນຄ້າ ຄື :

- **ແຮງງານຕົວຈິງ** ແມ່ນການອອກແຮງງານທີ່ມີຜົນປະໂຫຍດພາຍໃຕ້ຮູບການຂອງວິຊາອາຊີບທີ່ແຕ່ນອນ ຕົວຢ່າງ: ແຮງງານຕົວຈິງຂອງຊ່າງຫຍິບເຄື່ອງມືຈຸດປະສົງຫຍິບໂສ້ງເສື້ອ ວິທີການອອກແຮງງານແມ່ນຕັດຫຍິບເປົ້າໝາຍຂອງການອອກແຮງງານແມ່ນແຜ່ນແພ.
- **ແຮງງານສຳນຶກ** : ແມ່ນແຮງງານຂອງຜູ້ຜະລິດສິນຄ້າພາຍໃຕ້ຮູບການລະອຽດຕົວຈິງແມ່ນກຳລັງມັນສະໜອງ, ກຳລັງເສັ້ນປະສາດ ແລະ ກ້າມຊີ້ນ, ເຊິ່ງບໍ່ວ່າຜູ້ຜະລິດສິນຄ້າໃດໆກໍ່ສິ້ນເປືອງໃນເມື່ອອອກແຮງງານການຜະລິດ.

2. ສິນຄ້າ ແລະ ລັກສະນະປະຈຳຕົວຂອງສິນຄ້າ.

2.1 ສິນຄ້າ : ແມ່ນຜະລິດຕະພັນຂອງແຮງງານ ທີ່ສາມາດຕອບສະໜອງຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການໃດໜຶ່ງຂອງຄົນເຮົາໂດຍຜ່ານການແລກປ່ຽນຊື້-ຂາຍ ສ່ວນບັນດາຜະລິດຕະພັນທີ່ນຳເອົາໄປໃຊ້ໜີ້, ເສຍພາສີ, ເສຍຄ່າເຊົ່າ, ໃຊ້ສອຍສ່ວນຕົວບໍ່ແມ່ນສິນຄ້າ.

2.2 ລັກສະນະປະຈຳຕົວຂອງສິນຄ້າ

2.2.1 ຄຸນຄ່າໃຊ້ສອຍ

2.2.2 ມູນຄ່າສິນຄ້າ

3. ເງິນ, ຕົ້ນກຳເນີດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງເງິນຕາ.

3.1 ຄວາມໝາຍຂອງເງິນ : ແມ່ນສິນຄ້າພິເສດເຊິ່ງຖືກນຳໃຊ້ເປັນວັດຖຸທຽບມູນຄ່າລວມຂອງສິນຄ້າທຸກຊະນິດ ເຊິ່ງພວກເຮົາເອີ້ນວ່າ “ລາຄາ” ມັນເປັນສື່ກາງຂອງການແລກປ່ຽນສິນຄ້າ; ເງິນຕາສະແດງເຖິງມູນຄ່າຂອງສິນຄ້າ, ສະແດງເຖິງລັກສະນະສັງຄົມຂອງການອອກແຮງງານ ແລະ ຜະລິດຕະພັນຂອງການອອກແຮງງານ ຈາກນັ້ນມັນເປັນການພົວພັນການຜະລິດ ແລະ ການອອກແຮງງານລະຫວ່າງບັນດາຜູ້ຜະລິດສິນຄ້າ.

3.2 ຕົ້ນກຳເນີດ ແລະ ທາດແທ້ຂອງເງິນຕາ

3.2.1 ຕົ້ນກຳເນີດຂອງເງິນ : ໂດຍຜ່ານ 4 ຮູບການແລກປ່ຽນຈາກນັ້ນ ຈຶ່ງມີການກຳເນີດຂອງເງິນລະອຽດດັ່ງນີ້:

ກ. ໄລຍະທີ 1 ການແລກປ່ຽນໄດ້ກຳເນີດເກີດຂຶ້ນໃຕ້ຮູບການງ່າຍດາຍ ຫຼື ບັງເອີນຂອງມູນຄ່າ

ຂ. ໄລຍະທີ 2 ການຜະລິດສິນຄ້າຂະຫຍາຍຕົວ, ການແລກປ່ຽນກໍ່ຂະຫຍາຍຕົວຈຶ່ງມີຮູບການແລກປ່ຽນໃໝ່ທີ່ເໝາະສົມ.

ຄ. ໄລຍະທີ 3 ການຜະລິດ ແລະ ການແລກປ່ຽນຂະຫຍາຍຕົວກ່ວາເກົ່າ

ງ. ໄລຍະທີ 4 ການແລກປ່ຽນເງິນຕາ.

3.2.2 ພາລະໜ້າທີ່ຂອງເງິນຕາ : ເຮົາສາມາດແບ່ງໜ້າທີ່ຂອງເງິນຕາອອກເປັນ 5 ໜ້າທີ່ດັ່ງນີ້:

1. ໜ້າທີ່ໃນການວັດແທກມູນຄ່າ
2. ໜ້າທີ່ເປັນສື່ກາງຂອງການແລກປ່ຽນ (ເປັນພາຫະນະຈໍລະຈອນ)
3. ໜ້າທີ່ເປັນພາຫະນະທ້ອນແຮ (ສະສົມທຶນ)
4. ໜ້າທີ່ເປັນພາຫະນະຊໍາລະສະສາງ (ຊໍາລະໜີ້)
5. ໜ້າທີ່ເປັນເງິນຕາສາກົນ

4. ກົດເກນມູນຄ່າ ແລະ ຄຸນປະໂຫຍດຂອງມັນ

4.1 ຄວາມໝາຍຂອງກົດເກນມູນຄ່າ : ແມ່ນກົດເກນເສດຖະກິດແຫ່ງການຜະລິດ ແລະ ການຈໍລະຈອນສິນຄ້າ, ມັນຄອບງໍາການຜະລິດ ແລະ ການແລກປ່ຽນສິນຄ້າ ຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຂອງກົດເກນມູນຄ່າ ແມ່ນການຜະລິດ ແລະ ການແລກປ່ຽນສິນຄ້າຕ້ອງໄດ້ດໍາເນີນບົນພື້ນຖານການສື່ນເປືອງແຮງງານສັງຄົມທີ່ຈໍາເປັນ ໝາຍຄວາມວ່າ ການແລກປ່ຽນສິນຄ້າຕ້ອງອີງໃສ່ມູນຄ່າຂອງມັນ, ມູນຄ່າສະເພາະຂອງແຕ່ລະສິນຄ້າຕ້ອງສອດຄ່ອງກັບມູນຄ່າສັງຄົມຂອງມັນ.

4.2 ຄຸນປະໂຫຍດຂອງກົດເກນມູນຄ່າ

- 4.2.1 ດັດສົມການຜະລິດ ແລະ ການຈໍລະຈອນສິນຄ້າ
- 4.2.2 ຊຸກຍູ້ການດັດແປງເຕັກນິກເພື່ອຂະຫຍາຍກໍາລັງການຜະລິດ
- 4.2.3 ຜັນແຍກຜູ້ຜະລິດເອກະເທດເຮັດໃຫ້ການພົວພັນການຜະລິດທຶນນິຍົມມີການຂະຫຍາຍຕົວ

5. ການກໍາເນີດແບບວິທີຜະລິດທຶນນິຍົມ

ການຜະລິດທຶນນິຍົມເກີດຂຶ້ນໃນ 2 ເງື່ອນໄຂຄື:

- ຕ້ອງມີຊັ້ນຄົນໃດໜຶ່ງທີ່ເສລີທາງດ້ານຮ່າງກາຍ ແຕ່ບໍ່ມີພາຫະນະການຜະລິດຈໍາເປັນຕ້ອງຂາຍແຮງງານຂອງຕົນໃຫ້ຜູ້ອື່ນ.
- ຕ້ອງມີການເຕົ້າໂຮງເງິນ ແລະ ຊັບສົມບັດຢ່າງຫຼວງຫຼາຍເຂົ້າໃນກໍາມີຂອງຄົນຈໍານວນໜ້ອຍເພື່ອສາມາດຕັ້ງໂຮງງານທຶນນິຍົມ.

ບົດທີ ໑ : ທຶນ ແລະ ມູນຄ່າສ່ວນເກີນ

1. **ຫຼັກດຳລາລວມຂອງທຶນ :** ແມ່ນຜະລິດຕະພັນສຸດທ້າຍຂອງການຈໍລະຈອນ, ພ້ອມກັນນັ້ນກໍ່ແມ່ນຮູບການທຳອິດທີ່ປະກົດຂຶ້ນຂອງທຶນ, ທຸກໆທຶນລ້ວນແຕ່ປະກົດເກີດຂຶ້ນ ກ່ອນອື່ນໝົດແມ່ນໃຕ້ຮູບການເງິນຕາຈຳນວນໃດໜຶ່ງທີ່ແນ່ນອນ.
 - **ຂໍ້ຂັດແຍ້ງຫຼັກດຳລາຂອງທຶນ :** ມັນມີຂໍ້ຂັດແຍ້ງກັບທິດສະດີວ່າດ້ວຍສິນຄ້າ, ມູນຄ່າ, ເງິນຕາ ແລະ ການຈໍລະຈອນທີ່ໄດ້ຄົ້ນຄ້ວາມາແລ້ວ ມັນຂັດແຍ້ງກັບທິດສະດີທີ່ວ່າ ບໍ່ພຽງແຕ່ການອອກແຮງງານເປັນຜູ້ສ້າງມູນຄ່າເທົ່ານັ້ນ ຂໍ້ຂັດແຍ້ງຫາກກະໂຕເງິນຕາເອງກໍ່ສາມາດສ້າງມູນຄ່າໄດ້, ມູນຄ່າບໍ່ພຽງແຕ່ສ້າງຂຶ້ນພາຍໃນການຜະລິດເທົ່ານັ້ນ, ຫາກຍັງສ້າງຂຶ້ນໃນການຈໍລະຈອນ
2. **ທຶນໃນຖານະເປັນການພົວພັນແຫ່ງການຜະລິດໃນສັງຄົມ:** ແມ່ນຄວາມເປັນອັນໜຶ່ງອັນດຽວກັນລະຫວ່າງຂະບວນການໝູນວຽນ ແລະ ຂະບວນການຜະລິດ ເຖິງວ່າການຜະລິດ ແລະ ການໝູນວຽນຈະມີຄວາມເປັນອັນໜຶ່ງອັນດຽວກັນກໍ່ຕາມ ແຕ່ບົດບາດຕັດສິນແມ່ນຂຶ້ນກັບການຜະລິດ ຍ້ອນວ່າການຜະລິດເປັນຜູ້ສ້າງມູນຄ່າສ່ວນເກີນ.
3. **ອະທິບາຍການແບ່ງທຶນອອເປັນທຶນຄົງທີ່ ແລະ ທຶນປ່ຽນແປງ ແລະ ທຶນຕົ້ນຕໍ ຕໍ່ກັບທຶນໝູນວຽນ :**
 - **ທຶນຄົງທີ່ :** ຢູ່ໃນຂະບວນວິວັດແຫ່ງການຜະລິດສິນຄ້າ ມູນຄ່າຂອງບັນດາພາກສ່ວນຕ່າງໆຂອງພາຫະນະການຜະລິດເຄື່ອນຍ້າຍການຜະລິດເປັນເວລາຫຼາຍປີ ກໍ່ຈະຫຼຸດຫຼຸດ ແລະ ເປ່ເພ ແຕ່ມັນກໍ່ຜະລິດສິນຄ້າອອກມາເປັນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍແລ້ວ, ມູນຄ່າສິນຄ້າດັ່ງກ່າວຈະບັນຈຸມູນຄ່າຂອງພາຫະນະການຜະລິດ ແຕ່ເຄື່ອນຍ້າຍເຂົ້າສູ່ຜະລິດຕະພັນໃໝ່ເທົ່ານັ້ນ ຍ້ອນແນວນັ້ນທ່ານ ກາກມາກ ຈຶ່ງເອີ້ນພາກສ່ວນທຶນທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການຊື້ພາຫະນະການຜະລິດແມ່ນທຶນຄົງທີ່.
 - **ທຶນປ່ຽນແປງ :** ແມ່ນພາກສ່ວນທຶນ ທີ່ສູນເສຍໄປເພື່ອໃຊ້ເອົາແຮງງານຄົນ ແຕ່ຈະໄດ້ມາຊຶ້ງມູນຄ່າສ່ວນເກີນທີ່ຜະລິດໂດຍກຳມະກອນໃນໄລຍະທຳການຜະລິດ
 - **ທຶນຕົ້ນຕໍ ແລະ ທຶນໝູນວຽກ :** ແມ່ນຂຶ້ນກັບພາກສ່ວນຕ່າງໆຂອງທຶນທີ່ຢູ່ໃນຂົງເຂດການຜະລິດວ່າຈະຕ້ອງສົ່ງມູນຄ່າຂອງຕົນໄປສູ່ຜະລິດຕະພັນໃໝ່ຄືແນວໃດແບບຂາດຕົວບໍ່ ຫຼື ວ່າເປັນສິນສ່ວນຕ່າງໆ.
4. **ໂຄງປະກອບຂອງທຶນສະແດງອອກການພົວພັນ ເປັນ 2 ແງ່ ຄື :**
 - **ໂຄງປະກອບເຕັກນິກຂອງທຶນ :** ແມ່ນອັດຕາສ່ວນລະຫວ່າງປະລິມານການຜະລິດ ແລະ ປະລິມານກຳລັງແຮງງານ.
 - **ໂຄງປະກອບມູນຄ່າທຶນ :** ຕາມມູນຄ່າທີ່ກຳນົດໂດຍອັດຕາແຍກທຶນອອກເປັນພາກສ່ວນ ຄົງທີ່ ແລະ ປ່ຽນແປງເອີ້ນວ່າ ໂຄງປະກອບຕາມມູນຄ່າຂອງທຶນ
5. **ກຳລັງແຮງງານກາຍເປັນສິນຄ້າ ດ້ວຍ 2 ເງື່ອນໄຂ ຄື:**
 - ຊາວຜູ້ອອກແຮງງານຕ້ອງແມ່ນຄົນທີ່ມີເສລີພາບທາງດ້ານຮ່າງກາຍ ແລະ ກົດໝາຍ.

- ຊາວຜູ້ອອກແຮງງານຕ້ອງເປັນຜູ້ສຸນເສຍກຳມະສິດກ່ຽວກັບການຜະລິດ ເຂົາມີແຕ່ກຳລັງແຮງງານທີ່ເປັນສັບສົມບັດອັນດຽວຂອງຕົນເທົ່ານັ້ນ.

6. ມູນຄ່າສ່ວນເກີນ : ແມ່ນມູນຄ່າທີ່ສ້າງຂຶ້ນດ້ວຍແຮງງານຂອງກຳມະກອນຮັບຈ້າງມູນຄ່ານີ້ມັນຫຼາຍກ່ວາມູນຄ່າກຳລັງແຮງ ແລະ ໄດ້ຖືກກອບໂກຍເອົາໂດຍພວກນາຍທຶນຢ່າງບໍ່ມີການຕອບແທນ

- ການຜະລິດມູນຄ່າສ່ວນເກີນ : ຂະບວນວິວັດການອອກແຮງງານຕ້ອງຂຶ້ນກັບບ່ອນທີ່ພາຫະນະການຜະລິດນັ້ນແມ່ນກຳມະສິດຂອງໃຜ, ຢູ່ໃນເງື່ອນໄຂລະບອບທຶນນິຍົມ, ພາຫະນະການຜະລິດແມ່ນກຳມະສິດຂອງນາຍທຶນ, ສ່ວນກຳມະກອນບໍ່ມີກຳມະສິດໃດເລີຍ.

7. ບໍລິມາດ ແລະ ມາດຕະຖານມູນຄ່າສ່ວນເກີນມີການຄິດໄລ່ຄື : ໂດຍໄດ້ກຳນົດສັນຍາລັກແກ້ມາດຕະຖານມູນຄ່າສ່ວນເກີນດ້ວຍອັກສອນ (m') ໂດຍສູດແມ່ນ:

$$m' = m/v \times 100\% = \frac{\text{ເວລາອອກແຮງງານສ່ວນເກີນ}}{\text{ເວລາອອກແຮງງານຈຳເປັນ}} \times 100\%$$

8. ອະທິບາຍມູນຄ່າສ່ວນເກີນເດັດຖານ ແລະ ທຽບຖານ :

- ມູນຄ່າສ່ວນເກີນແບບເດັດຖານ : ແມ່ນມູນຄ່າສ່ວນເກີນທີ່ນາຍທຶນໄດ້ມາດ້ວຍວິທີແກ່ຍາວວັນງານ ຫຼື ເພີ່ມຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງງານ
- ມູນຄ່າສ່ວນເກີນແບບທຽບຖານ : ແມ່ນເກັບໄດ້ເນື່ອງຈາກການຫຍໍ້ເວລາອອກແຮງງານຈຳເປັນລົງໂດຍມີການປ່ຽນແປງເວລາອອກແຮງງານ.

9. ເນື້ອໃນກົດເກນເສດຖະກິດທຶນນິຍົມ : ແມ່ນກົດເກນເສດຖະກິດພື້ນຖານທຶນນິຍົມ, ຄວາມຮຽກຮ້ອງຂອງກົດເກນດັ່ງກ່າວແມ່ນ ຜະລິດມູນຄ່າສ່ວນເກີນໃຫ້ນັບມື້ນັບຂະຫຍາຍ ໂດຍການຊຸດຮິດແຮງງານຮັບຈ້າງຂອງຊາວຜູ້ອອກແຮງງານຢ່າງປ່າເຖື່ອນ ດ້ວຍວິທີການເພີ່ມແຮງງານ ແລະ ດັດແປງເຕັກນິກຂອງການຜະລິດ.

ບົດທີ 10 : ການສະສົມທຶນ ແລະ ໄພວ່າງງານ

1. ຄວາມໝາຍຂອງການສະສົມທຶນ ແລະ ໄພວ່າງງານ:

- ການສະສົມທຶນ : ແມ່ນການຫັກເອົາມູນຄ່າສ່ວນເກີນຈຳນວນໜຶ່ງໄວ້ເພື່ອສືບຕໍ່ຂະຫຍາຍການຜະລິດ.
- ໄພວ່າງງານ : ເພື່ອຢາກເຂົ້າໃຈໄພວ່າງງານພວກເຮົາຈະຕ້ອງສຶກສາໂຄງປະກອບຂອງທຶນເຊິ່ງອາດພິຈາລະນາໃນ 2 ແງ່ຄື: ທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ທາງດ້ານມູນຄ່າ.

2. ສາເຫດທີ່ເກີດໃຫ້ມີໄພວ່າງງານ: ແມ່ນຍ້ອນການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດໂດຍນຳໃຊ້ກົນຈັກນັບມື້ນັບຫຼາຍຂຶ້ນເຮັດໃຫ້ກຳມະກອນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍຖືກປັດເຂັຍອອກຈາກການຜະລິດ, ມະຫາຊົນຈຳນວນຫຼາຍທີ່ບໍ່ມີວຽກເຮັດງານທຳຍ້ອນເຕັກນິກທີ່ທັນສະໄໝ ນັ້ນເອີ້ນວ່າ: ໄພວ່າງງານ.

3. ອະທິບາຍພົນລະເມືອງເຫຼືອສຳພັດ : ການທີ່ເອີ້ນວ່າພົນລະເມືອງເຫຼືອສຳພັດກໍ່ຍ້ອນວ່າມັນບໍ່ແມ່ນເຫຼືອ ຖ້າທຽບໃສ່ຄວາມຕ້ອງການຂອງພື້ນຖານການຜະລິດສັງຄົມ ຫາກແມ່ນການທຽບກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງທຶນ ໃນເງື່ອນໄຂການຜະລິດທຶນນິຍົມເທົ່ານັ້ນ ການທີ່ເຮັດໃຫ້ມີພົນລະເມືອງເຫຼືອສຳພັດ ຍ້ອນການນຳໃຊ້ແຮງງານແມ່ຍິງ, ເດັກນ້ອຍ ດ້ວຍລາຄາຖືກ ນັບມື້ນັບຫຼາຍເຂົ້າໃນການຜະລິດເຮັດໃຫ້ຈຳນວນຄົນວ່າງງານຫຼາຍຂຶ້ນ.

4. ການທ້ອນໂຮມທຶນ ແລະ ການລວບລວມທຶນມີຈຸດຄືກັນ ແລະ ຕ່າງກັນຄື :

- ຈຸດທີ່ຄືກັນ ແມ່ນ : ການເພີ່ມຂະໜາດຂອງທຶນ
- ຈຸດທີ່ຕ່າງກັນ ແມ່ນ :
 - ກ. ການທ້ອນໂຮມທຶນ ແມ່ນດ້ວຍວິທີເພີ່ມທະວີການສະສົມທຶນເຊິ່ງແມ່ນຜົນຂອງການສະສົມທຶນນັບມື້ນັບສູງຂຶ້ນກົດການແຫ່ງພາວະວິໄສແຫ່ງການຂະຫຍາຍຕົວຂອງແບບວິທີການທຶນນິຍົມ
 - ຂ. ການລວບລວມທຶນ ແມ່ນດ້ວຍວິທີການກືນກິນກັນ ຫຼື ຮ່ວມສົມທົບນຳກັນ

5. ກົດເກນການສະສົມທຶນ : ແມ່ນຂະບວນວິວັດແຫ່ງການແບ່ງສັງຄົມເປັນສອງຂັ້ວ ສອງດ້ານສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ແກ່ກັນ ແລະ ກະຕຸກຊຸກຍູ້ເຊິ່ງກັນແລະກັນ ນັ້ນແມ່ນກົດເກນລວມຂອງການສະສົມທຶນ.